

ВІСНИК ЦЕНТРУ

Бюджет має стати інструментом досягнення суспільних цілей

Головна відмінність планової економіки від ринкової полягає не в наявності чи відсутності плану, а в підході до управління — великою кількістю різноманітних ресурсів у плановій економіці та грошима в ринковій економіці. В ринковій економіці бюджет є інструментом досягнення суспільних цілей, наголосив радник МВФ у Державному казначействі України Яніс Платаїс, виступаючи на макроекономічному семінарі в Центрі. Наводимо головні тези доповіді п. Платаїса

Державний бюджет є головним фінансовим документом країни, планом, який врівноважує потребу в досягненні основних суспільних цілей з наявними ресурсами. Бюджет є потужним інструментом держави для управління соціально-економічними процесами.

Ключовими проблемами бюджету в Україні є такі:

- У спадок від Радянського Союзу країні дісталася переконаність у тому, що всі послуги має забезпечувати держава. Але за нових умов така ситуація не можлива. Потрібно чітко визначити роль держави в економіці і провести чітку межу між нею та ринком.
- Завдання бюджетної політики дуже слабо сформульовано, немає реалістичного розуміння її майбутніх результатів.
- Горизонт бюджетного планування

сьогодні пролягає на вкрай близькій відстані. Оскільки державі не вдається повністю реалізувати річний фінансовий план, бюджетне планування скорочують до одного дня: корективи до бюджету вносять щодня.

- Структура органів державної влади і відносини між центральним урядом та місцевими органами самоуправління не сприяють якісному управлінню бюджетом. Місцеві органи самоуправління не розуміють, які ресурси вони мають у своєму розпорядженні.
 - Відсутні жорсткі обмеження видатків бюджету, а також баланс між ресурсами та виплатами з бюджету. Через нереалістичний прогноз уряд змушений дуже часто вносити поправки до бюджету (див. таблицю).
- Належить чітко відмежовувати

Події минулого тижня

Аналітично-експертна група аналізує проекти Законів.

Аналітично-експертна група Координаційно-експертного центру Об'єднань підприємців України, одним із співзасновників якого є Міжнародний центр перспективних досліджень, почала випускати щотижневий інформаційний листок "Громадські аргументи". Головна мета цього видання — подати аргументи і контраргументи громадських об'єднань підприємців щодо норм проектів Законів, які стосуються соціального та економічного розвитку України.

Адреса електронної пошти Аналітично-експертної групи: OIVashchenko@icps.kiev.ua

Події цього тижня

Проблема бартеру в Україні.

21 вересня в Міжнародному центрі перспективних досліджень відбудеться макроекономічний семінар на тему: "Аналіз явища бартеру в українській економіці". Учасники обговорюватимуть такі питання:

- бартер як складова системи розрахунків у демонетаризованій економіці;
- кількісні характеристики бартеру в Україні;
- шляхи розв'язання проблеми бартеру.

Доповідатимуть Дейвід Снелбекер, радник з питань макроекономічної політики Гарвардського інституту міжнародного розвитку, Вероніка Орлова та Олена Бесседіна, консультанти Гарвардського інституту міжнародного розвитку.

Вдосконалення процесу макроекономічного та бюджетного прогнозування. У суботу, 25 вересня, в

Способи виправлення нереалістичних прогнозів бюджету

НЕРЕАЛІСТИЧНІ ПРОГНОЗИ	ПОПРАВКИ
Затверджують нереалістичний бюджет	Міністерство фінансів затверджує реальний бюджетний розпис
Затверджують нереальний бюджетний розпис	До бюджетного розпису додають обмеження видатків
Обмеження видатків не працюють	Вносять щоденні поправки до видатків бюджету
Щоденне управління бюджетом не може втриматися в межах наявних ресурсів	Держава вдається до надзвичайних заходів (друк грошей)

межах проекту "Центр досконалої політики: бюджетна політика" Центр проводитиме кварталний семінар на тему: "Узгодження макроекономічних та фінансових прогнозів у бюджетному процесі".

Заплановано чотири експертні доповіді:

- "Основні питання підготовки макроекономічних прогнозів у контексті бюджетного процесу" (Пол Брюнінг, радник Міністерства фінансів США при Міністерстві економіки);
- "Підготовка та узгодження прогнозу макроекономічних показників" (Вадим Піщейко, заступник начальника управління економічного аналізу Міністерства економіки України);
- "Чи відповідає рівень підготовки прогнозу макроекономічних показників потребам бюджетного процесу: точка зору Міністерства фінансів" (Марина Шаповалова, заступник начальника Головного бюджетного управління Міністерства фінансів України);
- "Прогнози макроекономічних показників у бюджетному процесі: досвід Латвійської республіки" (Солвіта Звідрія, начальник Бюджетного департаменту Міністерства фінансів Латвії).

Події наступного тижня

Нове економічне законодавство.

Макроекономічний семінар, який відбудеться в Центрі 28 вересня, буде присвячено темі "Нове економічне законодавство: 1998-1999". Про результати дослідження законодавства, що визначає умови для провадження бізнесу в Україні, та здійснювалося спільно Міжнародним центром перспективних досліджень та Аналітично-експертною групою Координаційно-Експертного Центру Об'єднань підприємств України, доповідатимуть експерти Центру Гліб Вишлінський та Тетяна Ситник.

З питань отримання запрошень на семінари Центру просимо звертатися до Лариси Романенко:

L.Romanenko@icps.kiev.ua,
тел. (38044) 463-5967

"Вісник Центру" є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо Ви хочете бути внесеними до списку розсилання бюлетню, надішліть інформацію про себе на адресу: marketing@icps.kiev.ua

Директор публікацій Центру Гліб Вишлінський
Редактор "Вісника Центру" Євгенія Єгорова
Телефон: (38044) 463 63 37
Літературний редактор Марта Боянівська
Передрук матеріалів дозволено з відома Центру

продуктивні і непродуктивні державні витрати. Для досягнення суспільних цілей потрібно встановити пріоритети державних витрат, щоб вилучити ті витрати, які дають найменші результати для суспільства загалом. Також належить конкретно визначити, скільки ресурсів держава може виділити на досягнення першочергових завдань, і зіставити результати з витратами.

Бюджет безпосередньо впливає на збереження, інвестиції та відсоткові ставки. Так, наприклад, високий рівень державних запозичень на фінансування дефіциту бюджету обметуватиме можливості приватного інвестування.

Так само тісно бюджетна політика пов'язана з обмінним курсом

національної валюти. Національний банк здатний реалізовувати політику стабільних грошей лише в тому разі, якщо має достатній обсяг резервів іноземної валюти. Але коли уряд починає використовувати резерви Національного банку для погашення зовнішнього боргу, його здатність підтримувати курс національної валюти послаблюється.

Макроекономічний семінар "Роль бюджету в управлінні країною", Міжнародний центр перспективних досліджень, 14 вересня 1999 року

Проект бюджету–2000: на що звернути увагу

15 вересня Кабінет Міністрів України подав до Верховної Ради проект Закону про Державний бюджет України на 2000 рік. В інтерв'ю редакторів "Вісника Центру" економіст Міжнародного центру перспективних досліджень Тетяна Ситник наголосила на таких його головних особливостях:

1. Вперше підготовано проект бюджету з перевищенням доходів над видатками. Необхідність затвердження профіцитного бюджету зумовлена значними виплатами за зовнішнім боргом у 2000 році. Проект бюджету з профіцитом є результатом усвідомлення потреби удосконалення бюджетної політики в Україні. Добра політика передбачає довгострокове планування боргу та постійне поліпшення якості бюджетних видатків.

2. На відміну від проектів бюджетів попередніх років, проект бюджету на 2000 рік забезпечує більшу прозорість бюджетного процесу та інформованість його учасників. Детально розшифровано видатки Державного бюджету. Вміщено інформацію про стан державного боргу України, вперше подано проект програми державної зовнішньої позики України на 2000 рік. До проекту бюджету додано основні прогнозні макропоказники економічного та соціального розвитку України на 2000 рік. В Інформації про стан врахування в проекті Державного бюджету України на 2000 рік положень постанови Верховної Ради України "Про основні напрямки бюджетної політики на 2000 рік (бюджетна резолюція)" Кабінет Міністрів обґрунтовує дотримання чи недотримання відповідних вимог бюджетної резолюції.

3. З 1 січня 2000 року позабюджетні кошти установ і організацій, що утримуються за рахунок бюджету, передбачено включати до Державного бюджету як власні надходження цих установ і організацій. Крім того, із затвердженням Закону про Державний бюджет набуде чинності Закон України "Про джерела фінансування органів державної влади" від 30 червня 1999 року, згідно з яким органам державної влади заборонено створювати позабюджетні фонди. Разом ці два заходи сприятимуть більшій прозорості використання коштів, що передаються з Державного бюджету установам і організаціям на виконання функцій держави.

4. Проект Державного бюджету на 2000 рік складено в рамках чинного податкового законодавства. Разом з проектом Кабінет Міністрів подав пропозиції щодо подальшого розвитку податкового законодавства. Зокрема уряд пропонує прийняти в остаточній редакції закони "Про податок на доходи фізичних осіб", "Про податок на нерухоме майно (нерухомість)", "Про місцеві податки і збори", що збільшить надходження до Державного бюджету. Водночас, уряд пропонує централізувати 20% амортизаційних відрахувань підприємств і організацій усіх форм власності в Державному бюджеті, що суперечить чинному податковому законодавству. Закон "Про оподаткування прибутку підприємств" забороняє вилучення у підприємств амортизаційних відрахувань, що є їх власними інвестиційними ресурсами.